

ŚP. KS. BISKUP DR HENRYK STRĄKOWSKI (1910—1965)

W dniu 6 czerwca 1965 r., po blisko pięciomiesięcznej ciężkiej chorobie, w szpitalu w Lublinie zmarł ks. biskup dr Henryk Strąkowski, sufragan lubelski, ofiçał Sądu Biskupiego i długoletni pracownik naukowy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Ciało Zmarłego zostało złożone na wieczny spoczynek na cmentarzu przy ulicy Lipowej. Uroczystości pogrzebowe stały się wielką manifestacją uczuć religijnych i okazją do uzewnętrznienia sympatii jaką cieszył się Zmarły w Lublinie i całej diecezji lubelskiej. W pogrzebie wzięło udział 23 biskupów, Senať Katolickiego Uniwersytetu z Rektorem na czele, profesorowie i młodzież akademicka, przedstawiciele kapituł, przeszło 750 kapłanów diecezjalnych i zakonnych, alumni Seminarium Duchownego oraz około 30 tysięcy wiernych. Przemówienia żałobne w katedrze wygłosili: ks. biskup dr Jan Mazur z Lublina i ks. biskup dr Józef Drzazga z Olsztyna. Na cmentarzu przy trumnie przemawiał biskup lubelski ks. dr Piotr Kałwa, żegnając swego wiernego współpracownika i dziękując wszystkim za pomoc okazaną Zmarłemu w chorobie i udział w pogrzebie.

Śp. ks. biskup Henryk Strąkowski urodził się 16 stycznia 1910 r. w Woli Uchańskiej w powiecie hrubieszowskim. Był on ósmym dzieckiem Karola i Anieli z Gałanów, rodziny rolnika. Od najmłodszych lat okazywał wielkie zamiłowanie do nauki. Po ukończeniu początkowej szkoły w Uchaniach, w 1921 r. wstępuje do

Państwowego Gimnazjum im. Stefana Czarnieckiego w Chełmie Lubelskim, które kończy w 1928 r., zdobywając maturę z odznaczeniem. W tymże roku zgłasza się do Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie. Po ukończeniu pięcioletnich studiów filozoficzno-teologicznych święcenia kapłańskie, za dyspensą z braku przepisanego wieku, otrzymuje 18 czerwca 1933 r. z rąk ks. biskupa Mariana Leona Fulmana. Wybitne uzdolnienia intelektualne, zapal do nauki oraz nadzwyczaj prawy charakter zadecydowały o tym, że ks. Henryk został skierowany na studia specjalistyczne na Wydział Teologiczny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Tu na sekcji Pisma św. Nowego Testamentu specjalizuje się w naukach biblijnych, zdobywając w 1935 r. licencjat, następnie w roku 1939 doktorat Teologii na podstawie rozprawy pt. *Chrystus — Baranek w Piśmie św.* Rozprawa ta ukazała się drukiem w 1961 r. w wydawnictwach Towarzystwa Naukowego KUL.

Po ukończeniu studiów uniwersyteckich ks. Strąkowski zajmował różne stanowiska w diecezji lubelskiej. Był On przejściowo kapelanem sióstr szarytek, prefektem w szkołach podstawowych oraz w Seminarium Wychowawczyń Przedszkoli. W okresie wojennym przez cztery lata administrował parafią Turowiec w powiecie chełmskim, ucząc jednocześnie religii w czterech wiejskich szkołach podstawowych. Po wyzwoleniu wraca do Lublina, gdzie pracuje jako prefekt w Państwowym Liceum Rolniczym, na Kursach Pedagogicznych, w Szkole Muzycznej, w Gimnazjum i Liceum Sióstr Kanoniczek oraz w Gimnazjum Biskupim. W roku 1944 rozpoczyna też pracę w Wyższym Seminarium Duchownym. Władza diecezjalna oceniając pracę ks. Strąkowskiego i Jego zasługi dla diecezji obdarzyła Go w 1952 r. godnością kanonika Katedralnej Kapituły Lubelskiej, a 3 maja 1958 r. Ojciec Św. Pius XII mianuje Go biskupem tytularnym Girby i sufraganiem lubelskim. Od roku 1958 był też oficjałem Lubelskiego Sądu Biskupiego, a ponadto przez pewien czas sprawował funkcję przewodniczącego zarządu Związku Kapłańskiego „Unitas” oraz diecezjalnego moderatora Sodalicji Mariańskiej dla młodzieży żeńskiej. W 1962 r. brał czynny udział w pracach I-ej sesji Soboru Watykańskiego II, a bezpośrednio po niej odbył pielgrzymkę do Ziemi Świętej.

Obok zajęć duszpasterskich, związanych ściśle z kapłaństwem lub biskupstwem, zawsze okazywał duże zainteresowania naukowe idące po linii odbytych studiów specjalistycznych. Stąd też z wielkim zapałem podjął zlecone Mu wykłady na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Już w roku akad. 1944/45 otrzymuje zaproszenie do prowadzenia wykładów z Pisma św. Z ramienia tegoż Wydziału w latach 1944—1958 prowadzi również lektorat języka greckiego, a od roku 1950 przez parę lat także z języka łacińskiego i hebrajskiego dla alumnów Seminarium Duchownego, studiujących na kursie zwyczajnym Wydziału Teologicznego KUL. W r. 1952 obejmuje tu po biskupie dr. T. Wilczyńskim wykłady zlecone z Pisma św. Starego Testamentu i wstępu ogólnego do Pisma św., z obowiązkiem prowadzenia seminarium naukowego z tego zakresu. Od roku 1958 prowadzi też, zapoczątkowane w r. 1944/45, a następnie przerwane, wykłady dla księży studentów na kursie wyższym Wydziału Teologicznego, omawiając kolejno zagadnienia wybrane z historii Izraela i geografii biblijnej, źródła pozabiblijne do okresu Sędziów i Jouzego, problem Sługi Jahwe we współczesnej biblistyce.

W dniu 23 czerwca 1958 r. Rada Wydziału Teologicznego podejmuje uchwałę o mianowaniu ks. bpa Strąkowskiego zastępcą profesora przy katedrze Pisma św. Starego Testamentu, co zostało przyjęte przez Senat Akademicki w dniu 28 wspomnianego miesiąca i roku. Skutkiem jednak ustawowego zniesienia tytułów i funkcji zastępcy profesora w 1961 r., ks. bp Strąkowski zajęcia swoje na KUL prowadził

nadal w charakterze adiunkta przy wyżej wzmiankowanej katedrze. Przez szereg lat był sekretarzem wydawnictwa encyklopedycznego, pracował czynnie w Towarzystwie Przyjaciół KUL jako skarbnik, a następnie jako sekretarz generalny Zarządu Głównego, a wreszcie w latach ostatnich jako wiceprezes Rady Naczelnej.

Od 1962 r. był delegatem Episkopatu do Spraw Trzeźwości dla całej Polski, której to sprawie poświęcał się z sobie właściwym oddaniem i zapałem, czemu dawał wyraz przy różnych okazjach, zwłaszcza na różnych zjazdach i w czasie przeprowadzanych wizytacji biskupich.

Jedną z zasadniczych cech Zmarłego była duża pracowitość przy niezwykle pogodnym usposobieniu. Zarówno jeszcze jako kapłan, a następnie później jako biskup chętnie prowadził rekolekcje i dni skupienia. Lubił mówić kazania zwłaszcza o Matce Bożej, którą sobie obrał za szczególną patronkę umieszczając w herbie biskupim zawołanie: *Cor Mariae spes mea*. Swoją bezpośredniością, pogodą ducha, a nierzadko humorem, zjednywał sobie łatwo słuchaczy, zarówno w czasie wykładów uniwersyteckich jak i przy innych okazjach, gdy wypadało Mu przemawiać publicznie lub prowadzić rozmowę z osobami przygodnie spotkanymi.

Mimo absorbujących zajęć duszpasterskich i związanych z przygotowywaniem wykładów uniwersyteckich umiał znaleźć czas na samodzielną pracę badawczą. Owocem tej pracy jest dość znaczny dorobek naukowy już opublikowany lub pozostawiony w rękopisach. Poza wyżej wspomnianą pracą doktorską i szeregiem recenzji różnych zagranicznych dzieł naukowych z dziedziny biblistyki ogłosił szereg artykułów. Jako czynny współpracownik *Podęcznej Encyklopedii Biblijnej* (wydanej przez Księgarnię św. Wojciecha w Poznaniu) opracował ponad 200 haseł dotyczących głównie geografii i historii Palestyny, zwłaszcza miast wymienianych w Piśmie św. Hasła te we wspomnianym wydawnictwie zajęły 12,9 arkuszy wydawniczych (413 kolumn i 13 map). Problemem, który bardzo interesował śp. ks. bpa Strąkowskiego była sprawa odkryć z Qumran. Poświęcił temu dużo uwagi ogłaszając drukiem kilka obszerniejszych artykułów, a mianowicie: *Manuskrypty i Gmina z Qumran* („Rocznik Teol. Kan.” 4 (1957), z. 1, s. 151—163); *Manuskrypty z Qumran a Pisma Nowego Testamentu* („Rocznik Teol. Kan.” 4 (1957), z. 2, s. 177—205); *Mistrz Sprawiedliwości i Gmina Nowego Przymierza na podstawie manuskryptów odnalezionych nad Morzem Martwym* („Wiadomości Diecezjalne Lubelskie”, 31 (1957), s. 91—96, s. 117—127); *Manuskrypty z Qumran a chrześcijaństwo*, Lublin 1958, s. 30 (praca ta ukazała się też w 1959 r. w „Studiach Biblijnych” jako 2. wydanie).

Z innych publikacji Zmarłego na szczególniejszą uwagę zasługują: *Pismo św. w duszpasterstwie współczesnym* („Ruch Biblijny i Liturgiczny” 9 (1956), nr 1—3, s. 143—159); *Komentarz Habakuka*, („Ruch Biblijny i Liturgiczny” 10 (1957), nr 6, s. 394—416); *Palestyna*, w: *Studia Biblijne*, Lublin 1959, s. 127—142; *Ofiara Sługi Jahwe* („Roczniki Teol. Kan.”, 7 (1960), z. 3, s. 71—79; *Problem historyczny i literacki księgi Jozuego*, („Ruch Biblijny i Liturgiczny”, 14 (1961), nr 3—4, s. 82—95); *Podbój Kanaan w świetle wykopalisk z Hazor*, („Zeszyty Naukowe KUL” 5 (1962), nr 3, s. 3—24; *Baranek Boży* („Homo Dei”, 27 (1958) 514—520); *Wykopaliska w Jerycho* („Roczniki Teologiczno-Kan.”, 10 (1963), z. 1, s. 93—106).

W ostatnich latach ks. bp Strąkowski przygotowywał też pracę habilitacyjną związaną z problematyką księgi Jozuego. W związku z tym przygotował do druku przekład tej księgi Pisma św. z języka hebrajskiego na polski, a na ukończeniu miał też komentarz do niej. Z prac nieopublikowanych Zmarłego należy wspomnieć jeszcze 60 haseł biblijnych napisanych do zaprojektowanego

wydawnictwa encyklopedycznego oraz oddany do druku obszerny artykuł pt. *Problemy Pieśni sługi Jahwe*.

Pozostawił też wiele materiałów zgromadzonych do dalszych szeroko zakrojonych prac z dziedziny biblijnej. Przedwczesna śmierć nie pozwoliła Mu zrealizować wielu swoich zamierzeń. Odszedł od nas w 56 roku swego życia, 32 r. kapłaństwa i 8 roku biskupstwa, pozostawiając serdeczny żal u tych wszystkich, którzy Go znali i kochali.

W osobie Zmarłego diecezja Lubelska straciła niezwykle gorliwego o sprawy Boże kapłana i biskupa, a Katolicki Uniwersytet Lubelski oddanego i wielkiego przyjaciela.

Requiescat in pace.

Ks. Paweł Palka